

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. KIADJA: A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE. budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 297—069

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekszámlája: 41.951.

Aktuális közjegyzői kérdések.

A magyar közjegyzői kar legjelentősebb szervezetei, a budapesti kamara, a nyugdíjintézet és az országos egylet évi rendes közgyűlésüket egy napon, március hó 30-án tartották meg. Ezeknek a közgyűléseknek lefolyásából örvendetesen és megnyugvással állapíthatja meg az egész magyar közjegyzői kar, hogy legfontosabb szervezeteinek működése nemcsak, hogy semmi vonatkozásban kifogás tárgyává nem tehető, de valamennyien elismerésre méltó búzgósággal szolgálják a kar rájuk bízott nagyfontosságú érdekeit, sőt ezt meghaladóan az intézmény mindenképpen kívánatos és megokolt továbbfejlesztése érdekében minden szervezet a maga hatáskörén belül, a jól megválasztott vezetőség bölcs irányítása mellett céltudatos és komoly működést fejt ki.*

A közgyűléseken ismertetett jelentések, elnöki megnyitók és felszólalásokból komoly egyhangúsággal csendült ki, hogy az aktuális közjegyzői kérdések gyűjtőfogalom tulajdonképpen az elavult és az intézmény megokolt fejlesztését akadályozó közjegyzői rendtartás reformját jelenti. Jelenti pedig ezt nem is olyan rövid, hanem nemsokkal az 1886. évi VII. t.-c. megalkotása, tehát idestova legalább egy félévszázadnyi idő óta. Ezúttal azért állítható, hogy a kérdés látszólag komolyabb előtérben van, mert a közjegyzői rendtartás reformkérdéseivel — a hírek szerint — az illetékes igazságügyminisztériumban javaslat előkészítő formában foglalkoznak. Ennek az aktualitásnak hatása alatt a reformkérdések nemcsak a közgyűléseknek képezték kiemelkedő jelentőségű tárgyalási anyagát, hanem ennek a közlőnynek hasábjain a kar legkiválóbb képviselőinek tollából a kérdésekkel szakszerűen foglalkozó cikkek egész sorozata jelent meg.

* Éppen az egyes közjegyzői szervezetek működése jelentőségének és értékének fokozottabb mérvű kidomborítása céljából — szerény véleményünk szerint — helyesebb volna a közgyűléseknek nem egy időben való tartása.

Aktuális közjegyzői kérdések.

Telma Sándor dr.: Az eljárás során önjogúvá vált örökös helyzete

az örökösödési eljárásban.

A budapesti kamara közgyűlése.

A nyugdíjintézet közgyűlése.

Az Országos Egylet közgyűlése.

Közlemények.

Kinevezés.

Halálozás.

A budapesti kamara választmányi ülése.

Közjegyzők lelki gyakorlatja.

Pulay József dr. előadása.

Zárt boríték őrizetbevétele a Rendtartás 160. §-a alapján. (Östör

András dr.)

A különélési tanúsítvány díjának megállapítása.

A közokirati kényszer elve Magyarország Magánjogi Törvénykönyvében. (Pulay József dr.)

A házassági szerződések illetéke.

A Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete.

Illetéktelen beavatkozások közjegyzői hatáskörbe.

A Kir. Közjegyzői Díjszabás.

Kihirdetett törvények.

Rendletek.

Szerkesztői üzenetek.

N. F.

S. J.

Os. D.

P. I.

Nem szándékozunk ezúttal a reformkérdések részleteivel foglalkozni. Erre egyéb aktuális közlemények mellett e lap korlátozott terjedelme sajnos ezúttal módot sem ad. Csupán vázlatosan, *nyilvántartás okából* óhajtjuk az alábbiakban a kar álláspontját a közgyűlések anyagából és a cikkek tartalmából leszűrve, mintegy vezető szavakba összesűrítve, anélkül, hogy az eredeti gondolatok, vagy az újszerű beállítások dicsőségét óhajtánánk a magunk részére vindikálni, — kifejezésre juttatni.

Az egész közjegyzői rendtartás minden részletét átfogó, az intézmény fejlesztése jegyében, megfelelő új rendelkezésekkel bővített *általános közjegyzői rendtartási reform* nemcsak a karnak és a közjegyzői intézménynek, de a magyar jogszolgáltatásnak is vitathatatlan érdeke. A közjegyzői intézmény a legfőbb kultúr államokban modern, tökéletesített formában, tesz igen hasznos szolgálatokat a jogszolgáltatásnak, illetve a jogkereső közönségnek, csak nálunk tengődik immár hatvanöt éve mesterséges és szűkre szabott korlátok között s a rohanó idők szédítő iramában is megmerevítve a maga kezdetleges formáiban.

Ha azonban a mostani időket nem tartják alkalmasnak egy általános rendtartási reform megvalósítására, ám jöjjön egy, a lényeges reform intézkedéseket, *legalább is a kötelező közjegyzői gyakorlatot esetleg vizsgát is és a megfelelő hatáskör kiterjesztést magában foglaló novella*. Az előző kötelező közjegyzői gyakorlat tekintetében elvi nézőpontból legalább is az 1858. évi nyílt parancs 7. §-ának megfelelően az 1874. évi XXXV. törvény cikk 2. §-a volna visszaállítandó. A hatáskör kiterjesztés tekintetében pedig legalább is a Pesthy Pál volt igazságügyminiszter részéről 1077. szám alatt az okirati kényszerről benyújtott törvényjavaslat 10. és 11. §-ainak némileg módosított rendelkezései volnának törvényerőre emelendők.

A közjegyzői reformkérdésekkel kapcsolatosan — kifejezetten hangsúlyozni kívánjuk, nem a közjegyzői kar kezdésére — felszínre került közjegyzői korhatár kérdésében is egységes a kar álláspontja. *A korhatár intézményesítése igazságtalan, célszerűtlen és gyakorlatilag alig megvalósítható*. Ha azt valami erőszakolt császármetszéssel mégis sikerül megvalósítani, az — s ez megint egységes álláspontja a karnak, — csak a minimális reformkérdések megvalósításával együttesen történhetik.

Nem lehetünk annyira következtelenek, hogy amint ennek a közlönynek hasábjain évtizedek óta energikus harcot folytatunk a *jegyzői magánmunkálatok megszüntetése* érdekében, ezt a kérdést a közjegyzői reform követelések tárgyalása rendjén mellőzzük. Ha nem is tartozik szorosán ide a kérdés, mint a jogszolgáltatás szerény munkásai kötelességünknek tartjuk ezúttal is hangot adni ez ellen, a kultúr államba sehogy sem illő intézmény ellen való erőteljes tiltakozásunknak. Tesszük ezt elsősorban a jogszolgáltatás érdekeinek fokozott figyelemre méltatásával hangsúlyozottan megállapítva, hogy *a községi jegyzők a részükre könnyelműen megadott jogosítvánnyal újabban iparszerűen visszaélve a haldoklók vagyónának átírásával a hovatovább kizárólagos közjegyzői munkaalkalmat képező hagyatékok értékesebb javarészét az örökösödési eljárás elől elvonják*.

Röviden összefoglalva: *a közjegyzői kar megokolt kívánsága, a közjegyzői rendtartásnak lehetőleg korhatármentes s a kar minimális igényeit honoráló reformja, avagy novellája a jegyzői magánmunkálatok egyidejű megszüntetésével.*

Az eljárás során önjogúvá vált örökös helyzete az örökösödési eljárásban.

Válasz Dr. Östör Lajos kir. közjegyzőnek e közlöny előző számában megjelent cikkére.

Dr. Östör Lajos barátomnak szóbanforgó cikke főként, sőt kizárólag egy, a Közlönynek 1937. évi szeptemberi számában megjelent rövid fejtegetéssel polemizál s ezért a válasz adást ugyanaz előtt a nyilvánosság előtt kötelességemnek tartom.

Mindenekelőtt kénytelen vagyok kellő szerénységgel elhárítani magamtól azt a különben bóknak is beillő beállítást, mintha én a szőnyegen forgó fejtegetésemben valami forradalmi jellegű új elméletet állítottam volna fel, ami immár régi — 40 éves — gyakorlat pilléreit kezdi ki. Én sajnálatomra olyan 40 éves (vagy akár rövidebb tartamú) bírói gyakorlatról, ami a felmerült kérdés akár pro, akár kontra eldöntötte volna, nem tudok, s illet mikroszkopikus vizsgálódás után sem voltam képes felfedezni. Arra kérem az illusztris cikkíró és többi kartársamat is, hogy ha olyan felsőbbbíróági, vagy akár csak alsóbíróági határozatokról is tudnának, amelyek ilyen országos gyakorlat mellett szólnak, azokat legyenek szívesek velem közölni, mert mindig szívesen tanulok. Az előbb idézett kis fejtegetésemben semmiféle forradalmi újítási törekvéstről nem volt szó. Tisztán egy törvénytárgyalási kérdéshez szóltam hozzá, ami, most is elismerem, a törvényben *expressis verbis* eldöntve nincs.

Ami már most az ügy érdemét illeti, igyekszem — dr. Östör Lajos barátom cikkével szemben, lehető rövideggel és anélkül, hogy a legapróbb részletekbe menő polémiába bocsátkoznám, alátámasztani eredeti felfogásomat, ami mellett különben, legjobb meggyőződésem szerint, változatlanul kitartok.

A kérdés lényege ez: az örökösödési eljárás során önjogúvá vált örökös élhet-e ugyanazokkal a jogokkal, amik az eljárás megindulásakor már nagykorú örökösöket megilletik?

Östör barátom ezt a kérdést a *verbum legis*, a *ratio legis* és (ami ezzel tulajdonképpen egy) a törvényhozó akarata szempontjából vizsgálgatva, arra a következtetésre jut, hogy ilyen (utólag önjogúvá vált) örökösnek nincsenek meg ugyanazok a jogai, mint a kezdettől fogva önjogú örökösöknek. Nevezetesen ha egyszer az örökösödési eljárás hivatalból megindult azért, mert az örökösök között kiskorú is volt, akkor ennek az eljárásnak a lefolytatását és befejezését már többé nem akadályozhatja meg az a tény, hogy ha az az örökös az eljárás során önjogúvá válik és mint önjogú személy többi nagykorú örököstársával együtt az eljárás felfüggesztését, — helyesen megszüntetését, — kéri.

Érdekes, hogy én ugyanilyen hármass vizsgálódás alapján éppen az ellenkező eredményre jutok.

Verbum legis. Az örökösödési eljárás 2. és 3. §-ai nem arról beszélnek, hogy az eljárást hivatalból, vagy kérelemre le kell folytatni, hanem ezt mondják: az eljárás hivatalból vagy kérelemre megindítandó. Nagyon is bölcsen, mert az eljárás megindításától kezdve még sok minden történhetik, amíg az ügy a teljes befejezéshez eljut, s a törvényhozó ezeknek az eshetőségeknek nem akart eléjé vágni. Történhetik pld. az, amit a törvény 4. §-ának 2. bekezdése kifejezetten fel is említ, amihez tehát vita

nem férhet, hogy t. i. a nagykorú örökösök, akik kiskorú örökös nemlétében az eljárás megindítását kérték, ezt a kérelmüket visszavonják, amikor is az eredeti kérelem „úgy tekintendő, mintha nem is lett volna előterjesztve“, vagyis a már megindult eljárást abba kell hagyni, s ha tisztán ingó hagyatékra volt szó, újabb kérelem nélkül nem is lehet többé tovább folytatni, ha pedig ingatlan is van a hagyatékban, úgy a törvény 4. §-a értelmében csak az ingatlanra nézve lehet a három hó leteltével újból folyamatba tenni, mégpedig akkor már hivatalból.

Tehát úgy-e a törvény szavai szerint is elképzelhető olyan eset, amikor az egyszer már megindult eljárás nem folyik tovább megszakítás nélkül a befejezésig, hanem az eljárás egysége valamely oknál fogva megszakad.

E helyütt nem kívánok részletesen foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy a visszavonásra irányuló kérelmet az eljárásnak melyik szakáig lehet érvényesen előterjeszteni. Mindenesetre az észszerűség ennek a lehetőségnek bizonyos határt szab. Ez külön tanulmány tárgya lehet, de a szőnyegen forgó kérdés lényege szempontjából közömbös.

Östör barátomnak itt arra a kérdésre, hogy miért maradt volna ki a törvényből olyan rendelkezés, amelyet minden elsőéves jogász így fogalmazna meg: „az eljárás hivatalból megindítandó és mindaddig folytatandó, amíg a kiskorúság tart“, azt felelem, hogy éppen azért maradt ki, mert a törvényt nem elsőéves, hanem tapasztalt és képzett jogászok szövegezték, akik a törvényszerkesztés technikájában némileg járatosabbak voltak és a fölösleges szószaporítást mellőzhetőnek tartották. Különben ha a törvényhozó tényleg azt akarta volna, amit a cikkíró neki tulajdonít, a „megindítandó“ szó helyett egyszerűen a „lefolytatandó“ szót használta volna.

Ratio legis. Östör barátom a törvény szellemének vizsgálatából arra a következtetésre jut, hogy az egész örökösödési eljárás, a hivatalbóli eljárás elve vonul keresztül. Kissé merész állításnak találom. Én inkább az ellenvéleményhez csatlakozom.

Az ipso jure örökösödési jog alapján álló anyagi jogrendszerünknek az örökösödési eljárás nem szükségszerű következménye. Az ősi magyar jog egyáltalában nem is ismerte. Az újabb kor kifejlett hitellete s más közérdekű szempontok tették szükségessé, hogy *bizonyos esetekben* az örökhagyó elhalálásával bekövetkezett jogváltozás, a jogok megóvása végett bíróságilag, — esetleg hivatalból is rendeztessék. Ezt az álláspontot foglalja el a magyar jog is, amikor az örökösödési eljárást szabályozó törvényben csak bizonyos, a törvényhozástól szükségesnek tartott és részletesen felsorolt esetekben teszi kötelezővé az örökösödési eljárást, egyébként pedig a felek tetszésére bizza, hogy igénybe kívánják-e azt venni, s az igénybevételt az érdekeltekre egyáltalában nem akarja rákényszeríteni. A törvénynek ez a tendenciája világosan kitűnik az örökösödési eljárás 61. §-ának rendelkezéséből és az örökösödési bizonyítvány intézményéből. Egy kis túlzott maliciával azt lehetne mondani, hogy a törvény az örökösödési eljárást szükséges rossznak tekinti. Ezt a tendenciát sohasem szabad szem elől téveszteni, amikor a törvény „intenciói“-ról s „legis ratio“-ról beszélünk.

Tény, hogy ha az eljárás egyszer megindult, akkor a rendszer dinamikája alapján, — hogy fizikai kifejezést használjak, tehetetlenségi nyomatékánál fogva, tovább folyik a befejezésig. Feltéve természetesen, hogy közben akadályokba nem ütközik. Ez a tény áll azonban nemcsak arra az esetre, ha az eljárás hivatalból, hanem arra az esetre is ha kérelemre indult

meg. Altalában közös jellemvonása ez, csekély kivételtől eltekintve a legtöbb peres és perenkívüli eljárásnak, amiknél ha az eljárás egyszer megindult, rendszerint a felek külön kérelme nélkül is, tehát automaticamente halad a befejezésig. Ez a tény tehát éppenséggel nem szolgáltat érvet sem mellett, hogy az egész örökösödési eljárás a hivatalbóli eljárás elve vonul keresztül, sem a most felmerült szűkebb kérdésben az Östör barátom részéről védett álláspont mellett.

Szerény véleményem szerint a kérdés eldöntését az eljárás lényegének és céljának észszerű megállapításában kell keresni. Feltételezni kell, hogy a törvényhozó minden intézkedésének oka és célja kell, hogy legyen, s hogy ok és cél nélkül nem történik semmi.

Ha kiskorú örökös van, milyen célból indul meg hivatalból az eljárás? Azért, hogy a kiskorú jogvédette érdekei magasabb okokból megóvassanak.

Most vizsgáljuk meg, hogy ha a kiskorú az eljárás során nagykorúvá válik, s a most már nagykorú örökösök valamennyien egyetértőleg kérik az eljárás mellőzését, még pedig az eljárás olyan szakában, amikor ezt kérni még joguk van, miféle célja és oka lehet annak, hogy az eljárást a felek akarata ellenére is tovább folytassa. Kinek érdekében, kinek a megoltalmazása végett van itt szükség az eljárás folytatására? A kiskorú érdekében, amikor már kiskorú nincs? Kinek forognak fenn veszélyeztetett érdekei, amiknek a jog pallosával védelmére kell sietnünk? Kin esik jog sérelem, ha megszűnik az eljárás, illetőleg ha csak a törvény 4. §-a alapján folytatódik később hivatalból.

Én — őszintén szólva — semmi észszerű okát és célját az eljárás további erőltetésének felfedezni, legjobb akarat mellett sem tudom és minden elfogultság nélkül meg kell állapítanom, hogy ilyen komoly okot, ilyen jogvédette érdeket a cikkíró sem tud megjelölni. *Egyedüli logikus következtetésnek csak azt tarthatom, hogy megszűnéskor a kiskorúság mint ok, meg kell szünnie az ehhez fűződött jogi hatásoknak is.*

A kincstár érdekeinek védelméről nem lehet szó, mert ezek minden eshetőséggel szemben, egyéb törvényes rendelkezésekkel kellően biztosítva vannak. Egyetlen gyakorlati eredménye lehet csak a cikkíró által képviselt elv érvényesülésének, hogy t. i. végeredményben lehetetlenné tenné a közjegyzői díjak lecsökkentését, ami az ingóságoknak a hagyatékából való kikapcsolása folytán következhetik be. Ez azonban az eljárási jog rendszerének kérdésében annyira mellérendelt jelentőségű és távoli, valószínűtlen szempont, hogy én kizártnak tartom, hogy a törvényhozónak figyelme erre irányult volna, s egyedül ettől a szemponttól vezéreltetve ragaszkodott volna a szóbanforgó esetben az eljárás folytatásának szükségességéhez. Különben a cikkíró maga sem tételezi fel ezt a lehetőséget, mert nem is hozza fel mint ilyet, felsorakoztatott érvei között.

Östör barátom az eljárás továbbfolytatásának szükségét azzal okolja meg, hogy minden öröklési jog és igény az örökhagyó halálakor fennállott állapot szerint bírálendő el. Ebben igaza van, de ez nem eljárási, hanem anyagi jogi szabály, ami az eljárási szabály értelmezésénél döntő súllyal nem eshetik latba.

Ezt is mondja: „ha tehát az örökös ebben a pillanatban (t. i. az örökhagyó halálakor) kiskorú, akkor a kiskorúakra előírt eljárás alá esik, mégpedig végig az egész egységes eljárás során“.

Hát ez az, ami ellen jogérzékem teljes erejével tiltakozik. Hogyan és mi okból kelljen egy önjogú személyt önjogúságának elérése után is

béklyóba kötözve tartani, csupán azért, mert — mondjuk — egy nappal az örökgyó halála után lett önjogú? Ha egy nappal előbb születik, akkor joggal megtehetné mindazt, amit Östör barátom az egy nappal később született örökösnek és teljesíthetetlennek tart. Hát logikus ez? Méltányos ez? Lehetett a törvényhozó célzata egy ilyen tisztán formalizmusba kapaszkodó léleknélküli intézkedés? Amellett az ekként felállított tétel nem is fedi a valóságos helyzetet. Az önjogúvá vált kiskorú nem esik *végig* a kiskorúakra megszabott eljárás alá. A közjegyző pld. ha tudomására jut, hogy a kiskorú önjogúvá vált, őt nem a kiskorúakra nézve megszabott szabály szerint, hanem saját személyében idézi. Az ügyiratokat — a kiskorúakra irányadó szabálytól eltérőleg — nem terjeszti jóváhagyás végett az árvaszék elé, vagy ha tévedésből oda küldte is, az árvaszék az ügyel érdemben nem foglalkozik, hanem érdemleges intézkedés nélkül visszaküldi az iratokat a közjegyzőhöz.

Amit pedig a cikkiró a kiskorúak fokozott védelmének a szükségeségéről ír, az mind nagyon szép és helyes, de ezekre azt felelem, hogy a kiskorúak védelmének hivatott öre elsősorban és legfőképpen az árvaszék. A magyar jog ezt a védelmet kizárólag az árvaszékek hatáskörébe utalja, s a hagyatéki bíróság ebbe a hatáskörbe törvény szerint érdemlegesen bele nem avatkozhatik. Az árvaszék és kizárólag csak az árvaszék bírálja el egy kiskorúnak a nagykorúsításánál, hogy az utóbbi ügyeinek önálló vitelére elegendő képességgel és érettséggel bír-e, vagy sem. A bíróság pedig nem lehet pápább a pápánál, s nem helyezkedhetik arra az álláspontra, hogy az árvaszék nagykorúsított ugyan valakit, de azért még sem lehet az illetőt 100%-os önjogúnak tekinteni, hanem továbbra is gyámkodni kell felette. Ha az árvaszék a nagykorúsításnál lelkiismeretlenül, vagy gondatlanul jár el, ám lelke rajta. Vannak megfelelő jogorvoslatok, s fennáll a fegyelmi és kártérítési felelősség. E miatt a kétes lehetőség miatt azonban a hatáskörök összezavarását megengedni nem lehet.

Ha egy kiskorú az eljárás során önjogúvá válik, akkor — szerény felfogásom szerint — a következő eshetőségek jöhetnek figyelembe:

1. Az immár mind nagykorú örökösök nem csinálnak semmit. Ebben az esetben az eljárás továbbfolyik, mintha semmi sem történt volna. Tovább folyik automatice a törvénykezési eljárásoknak előbb vázolt általános dinamikájánál fogva, mondhatnám úgyis, az örökösök hallgatólagos jóváhagyása mellett.

2. A nagykorúvá vált örökös egymaga kéri az eljárás megszüntetését, a többi nagykorú örökös hozzájárulása nélkül. Ez a kérelme figyelembe nem vehető, mert az egyszer folyamatba tett eljárás lefolyását egyes örökösök ellenzése nem akadályozhatja. Az eljárást folytatni kell, ha ehhez a folytatáshoz csak egyetlen örökös is ragaszkodik.

3. Valamennyi — most már mind nagykorú — örökös az eljárás megfelelő szakában kéri az eljárás megszüntetését. Ebben az esetben az eljárást meg kell szüntetni, mert ha joga van a kezdettől fogva nagykorú örökösöknek az eljárás megindítására irányuló kérelmüket visszavonni s ami ezzel egyértelmű, az eljárás megszüntetését kívánni, ugyanez a jog illeti őket — *ceteris paribus* — a most kifejtettek szerint akkor is, ha közülük egyikük csak az eljárás során lett önjogúvá. Semmi törvényből kimutatható ok nem forog fenn arranzve, hogy ne a cikkiró által is hangoztatott „józan ész“ és a „törvény szelleme“ értelmében járjunk el ekként, annál is inkább, mert a törvény célzata amint már előbb említettem,

az örökösödési eljárás igénybevételét komoly ok nélkül senkire sem kívánja ráerőszakolni.

A cikkirónak azt a következtetését, hogy ilyen formán a nagykorúsított örökösnek több joga lenne, mint az eredetileg nagykorúaknak, helytállónak nem fogadhatom el, mert a törvény 4. §-a — ha ingatlanok vannak, minden esetben érvényre jut, s az eljárás a három hó leteltével hivatalból megindul. Teljesen közömbös e tekintetben, hogy az örökösök között nagykorúak, vagy nagykorúsítottak vannak-e. Cikkének ebben a részében a cikkiró nem fejezte ki magát eléggé világosan, s így lehet, hogy mondanivalóját félreértettem. Az azonban mindenesetre kétségtelen előttem, hogy a nagykorúsított örökösnek semmi esetre sincs és nem is lehet kedvezőbb jogállása, mint azoknak, akik eredetileg is nagykorúak voltak.

A cikkiró egy helyen szíves felvilágosítást ad arról, hogy ha csak ingó hagyaték van, a nagykorú örökösnek nem kell kérni az eljárás megszüntetését, mert hiszen ilyen esetben hivatalból nem is indulhat eljárás. Ezt a felvilágosítást megköszönöm, de bátorkodom felhívni a figyelmét, hogy a szóbanforgó esetben nagykorúsított örökösről volt szó, amikor tehát az eljárás előzőleg hivatalból már megindult. Ilyenkor, ha az örökösök semmit sem tesznek, az eljárás, mint már kifejtettem, dinamikusán tovább folyik. Ha tehát ilyen esetben az örökösök az eljárás megszüntetését kívánják, ezt igenis kérniük kell.

Közbevetőleg: nem tartom szabatosnak, ha az eljárás „szüneteltetéséről“, vagy „felfüggesztéséről“ beszélünk, mert ilyeneket a törvény nem ismer. A helyes kifejezés szerintem, ha az eredeti kérelem visszavonása esetében az eljárást „megszüntetjük“, a halálesetfelvételt pedig három hónapra nyilvántartásba helyezük, mintha a nagykorú örökösök egyáltalában nem kérték volna az eljárás megindítását.

Ennyit tartottam szükségesnek megjegyezni. Elismerem, hogy az én törvénytárgyalásom, sajnos, nem kedvez a közjegyző anyagi érdekeinek, mert helytállása esetében, bár a tárgykörbe vágó esetek aránylag csak csekély számban és szórványosan adódnak, mégis a közjegyzői díjak kijátszására adhatnak alkalmat. Amde kérdelem én, nem megtörténhet-e és történik is meg tényleg sokkal több alkalommal a díjaknak ez a kijátszása olyan esetekben, amikor az örökösök kezdettől fogva nagykorúak, s minden vitán felül jogosan élnek a 61. §-ban biztosított jogukkal, avagy csak ingatlanokra kérnek örökösödési bizonyítványt, s így mindkét esetben kikapcsolhatják a közjegyzői díjak alapjául szolgáló értékekből az ingóságokat. Éppen ezért én a cikkiró érveinek zömét nem is annyira a télem képviselt álláspont ellen irányulónak, mint inkább általánosságban a 61. §. és az örökösödési bizonyítvány ellen szánt panasznak tekintem, s ilyen értelemben sokban igazat is adok neki.

Nem férhet azonban kétség ahhoz, hogy valamely, az örökösödési eljárást érintő jogszabály tárgyilagos értelmezésére irányuló vitában, a közjegyző érdeke csak másodlagos és semmi esetre sem lehet döntő jelentősége az illető eljárási szabály helyes értelmének a megállapításánál. Ezért a most felhozottak alapján teljes meggyőződésemmel hirdetem, hogy a télem elfoglalt álláspont felel meg a törvény betűszerinti értelmének, a törvény szellemének, a méltányosságnak és nem utolsó sorban az osztóigazságnak is.

Itt állok, mást nem tehetek!

Dr. Telman Sándor
zalaegerszegi kir. közjegyző.

A budapesti kamara közgyűlése.

A budapesti kir. közjegyzői kamara március hó 30. napján tartott rendes évi közgyűlésének tárgysorozatát *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag, kamarai elnöknek az a nagyvonalú elnöki megnyitó beszéde vezette be, amelyet a Kir. Közjegyzők Közlönye mult számának vezető helyén egész terjedelmében közreadtunk. A megnyitót megelőzően az elnök meleg szavakkal köszöntötte a visszacsatolt Felvidék és Kárpátaljának a kamarai közgyűlésen ezúttal első ízben megjelent közjegyzőit.

Az aktuális tartalma miatt is állandó érdeklődéssel kísért elnöki megnyitó után a kamara évi jelentését *Meixner* László dr. titkár, a jelentés gondos egybeállítója olvasta fel. A tartalmas jelentést a közlönynek ugyancsak a mult számában szintén egész terjedelmében leközlöttük.

A jelentéshez *Mike* Lajos dr. szólalt fel, aki a felszínre vetődött korhatár kérdésével foglalkozva az ellen állást foglal s hangsúlyozta, hogy ha az a kar ellenzése ellenére is megvalósulna, a már szerzett jogok sérelmét ne jelentse s csupán az ezután kinevezendő közjegyzőkre vonatkozzék. *Gyapay* Ede dr. a felvidéki és kárpátaljai közjegyzők nevében közvetlen szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésért. A felszólalásokra az elnök röviden válaszolt, majd a közgyűlés az évi jelentést egyhangúlag elfogadta. Ugyancsak egyhangúlag fogadta el a közgyűlés a kamara 1939. évi zárószámadását, a vagyonmérleget és az 1940. évi költségvetést, illetve az ezekre vonatkozó számvizsgálói jelentést. A zárószámadás szerint a kamara a területén működő 86 közjegyző között ügyforgalmuk figyelembe vételével alakított 4 csoportban 71 közjegyző terhére à 60 P., 7 közjegyző terhére à 50 P., 5 közjegyző terhére à 40 P. és 3 közjegyző terhére à 30 P. összesen tehát 4.900 P. tagdíjat rött ki. A kamara összes bevétele 1939. évben az 1938. évről áthozott készpénzmaradvánnyal együtt 13.100.37 pengő volt, ezzel szemben a kiadások összege volt 7.915.19 pengő s így 1940. évre áthozott maradványként 5.185.18 pengő mutatkozik. Ebből az összegből készpénz volt 313.40 pengő, a postatakarékpénztárnál vezetett folyószámlán a követelés 4.871.78 pengő. Az 1940. évre áthozott maradvány, továbbá a 226.20 pengő hátralékos tagdíj és 3.019.70 pengő hátralékos bejegyzési illeték és büntetéspénz, vagyis összesen 8.431.08 pengő a kamara vagyona. Ez a vagyon 1938 év végén 4.023.42 pengőt, 1939 év végén pedig 2.800 pengőt tett ki. A kiadásokból személyi kiadás 2.400 pengő, a dologi kiadások összege az adományok és segélyekkel együtt 5.515.19 pengő.

Az *Antalfy Zsiros Aladár* dr. és *Szmrecsányi Pál* dr. személyében működő szavazatszedő küldöttség előtt folyt le ezután a szavazás a kamara tisztikarára és választmányára. Leadtak összesen 74 szavazatot, ebből 57-et személyesen, 17-et postán. A választás eredményeként változatlanul a régi tisztikart és választmányt választották meg, vagyis elnök lett újból *Lázár Ferenc* dr., elnökhelyettes *Körössy Bertalan* dr., titkár *Meixner* László dr., a választmány rendes tagjai lettek *Barcs* Ernő dr., *Fekete* László dr., *Hedry Aladár* dr., *Joannovits Jenő* dr., *Krenner Zoltán* dr., *Szemerjay-Petrán Tibor* dr., póttagok *Szentiványi Géza* dr. és *Tárczay Rezső* dr.

A közgyűlésre *Pekker* Emil dr. adott be egy indítványt, amelynek tárgya volt a kereseti adó és forgalmi adó közösségnek rendszeresítése a vidéken működő kir. közjegyzőkre vonatkozólag is. Az indítványt az

indítványozó, *Mike* Lajos dr. és *Lovassy Ernő* dr. felszólalása után kiadták a kamara választmányának megfelelő előkészítés végett. *Lázár* Ferenc dr. elnök ezután a maga, az új tisztikar és választmány nevében megköszönte a közgyűlés újlag megnyilvánult bizalmát, s a közgyűlést berekesztette.

A közgyűlésen, valamint a nyugdíjintézeti és országos egyleti közgyűlésen megjelent közjegyzők és helyettesek, mintegy 110-en, a közgyűlések lezajlása után az Országos Kaszinó emeleti éttermében társas vacsorán vettek részt.

A nyugdíjintézet közgyűlése.

A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézete kilencedik évi rendes közgyűlését Budapesten ez évi március hó 30. napján tartotta meg az Országos Kaszinó földszinti nagytermében.

A közgyűlésen megjelentek *Cholnoky Imre* dr. elnök, *Szemerjay-Petrán Tibor* dr. elnökhelyettes, *Krenner Zoltán* dr., *Magyary Kossa Zoltán* dr. intézőbizottsági rendes, *Tárczay Rezső* dr., *Belcsák László* dr. póttagok, továbbá *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag a budapesti, *Örley Dénes* dr. a debreceni, *Angyal Béla* dr. a pécsi és *Tarján Béla* dr. a szegedi kamarák elnökei, valamint a jelenléti ivek szerint *Andráskó Mihály* dr., *Antalfy Zsiros Aladár* dr., *Balassa Lajos* dr., *Bares Ernő* dr., *Bathó Kálmán* dr., *Benkő Lajos* dr., *Berzsenyi László* dr., *Csiky Ödön* dr., *Csomasz Béla* dr., *Fabinyi Leó* dr., *Fabuss Béla* dr., *Fekete László* dr., ifj. *Fésüs György* dr., *Fitos Jenő* dr., *Fodor Antal* dr., *Gyapay Ede* dr., *Haller Károly* dr., *Hedry Aladár* dr., *Hirman Gyula* dr., *Homoki Nagy László* dr., *Horváth Kamilló* dr., *Hulin Gábor* dr., *Jaczkovits István* dr., *Jakab Zoltán* dr., *Jármay Béla* dr., *Joannovits Jenő* dr., *Kaprinay Endre* dr., *Kepes János* dr., *Kiss Dezső* dr., *Konkoly-Thege Sándor* dr., *Kovách Dénes* dr., *Kovács Géza* dr., v. *Kozma György* dr., *Körössy Bertalan* dr., *Kukorelly György* dr., *Lénárt Dezső* dr., *Lipesev Péter* dr., *Lovassy Ernő* dr., *Mándi András* dr., *Markó István* dr., *Matheovits Ferenc* dr., *Meixner László* dr., *Mike Lajos* dr., *Miskolczy Pál* dr., *Ónody Gábor* dr., *Ónody Kálmán* dr., *Pazoni Elek Imre* dr., *Pekker Emil* dr., *Pirk Ede* dr., *Polchy István* dr., *Rónay Tibor* dr., *Richter Richárd* dr., *Szakáts Istvan* dr., *Szentiványi Géza* dr., *Szirányi Dezső* dr., *Szmrecsányi Pál* dr., *Sárközy Sándor* dr., v. *Susich Ervin* dr., v. *Tóthfaludy Aladár* dr., *Vukovich István* dr., *Warga Benjámín* dr., *Weidlich Lajos* dr., *Zeisz Károly* dr. kir. közjegyzők és *Ápáthy Árpád* dr., *Balogh János* dr., *Diemár Kálmán* dr., *Dospoly Dezső* dr., *Hedry László* dr., *Hirkó Boldizsár* dr., *Konrád Gyula* dr., *Körössy János* dr., *Köszeghy Antal* dr., *Pulay József* dr., *Rónai Aros István* dr., *Török Béla* dr. helyettesek.

A közgyűlést *Cholnoky Imre* dr. a nyugdíjintézet elnöke, a jegyzőkönyvet pedig *Magyary Kossa Zoltán* dr. kir. közjegyzőhelyettes vezette. *Cholnoky Imre* dr. elnök a nyugdíjintézet működéséről szóló jelentése előterjesztése előtt meleg szavakkal emlékezett meg *Horthy Miklós* kormányzó országlásának 20 éves évfordulójáról. Összehasonlította ezután a mult évi költségvetési előirányzat és a mult évi zárószámadás egyes tételeit. Ezek szerint a járulék bevételre előirányoztak 134,000 P. összeget, amivel szemben tényleg befolyt 147,378.76 P. Az intézet bérházának jövedelmére előirányoztak 37,800 P. összeget, s tényleg befolyt 39,831 P. Végellátási kifi-

zetésekre előirányoztak 126,500 P. összeget, kifizettek 124,345.25 pengőt. Költségekre előirányoztak 2.500 P., kifizettek 2.687.45 P. Ezek az összehasonlító adatok a költségvetés realitását igazolják. A végellátásokra kifizetett összeg az előző évhez képest 13.225 pengővel emelkedett úgy, hogy most már havonta 10,525 pengőt kell az intézetnek e címen kifizetnie.

Az intézet új bérháza a hozzáfűzött reményeket beváltotta, annak tiszta jövedelme 8.44 %. A bérház forgalmi értéke jelentősen emelkedett úgy, hogy annak értéke a mérlegben kitüntetett összegnél jóval magasabb. Örömmel jelentette be az elnök a közgyűlésnek, hogy a nyugdíjintézet új bérházának megvásárlásakor igénybevett bankkölcsönt az intézet teljesen visszafizette, most már ismét abban a helyzetben van az intézet, hogy készpénzt gyűjthet. Az intézeti tartalékalap a múlt évi 144,720 pengőről 174,740 pengőre emelkedett.

A hátralékos nyugdíjjárulékok behajtását az intézet vezetősége a múlt évben is megfelelő, de megértő eréllyel folytatta, s külön emlékezett meg az elnök arról, hogy hátralék miatt a múlt év folyamán egyetlen tag ellen sem kellett fegyelmi eljárást lefolytatni. A kartársi együttérzés szép példajaként említette fel, hogy a szombathelyi kamara tagjai egyik önhibáján kívül nagyobb összegű nyugdíjhátralékban maradt kartársuk tartozását teljesen letörlesztették. A tagjárulék hátraléka különben a két év előtt volt 14.033 pengővel szemben 1.655 pengőre apadt s ezzel kapcsolatosan hálás köszönetét tolmácsolja az elnök az intézet tagjainak, hogy az egyre nehezebb gazdasági viszonyok ellenére a nyugdíjintézettel szemben való kötelezettségüket igyekeznek pontosan teljesíteni s az intézet vezetőségét munkájában hathatósan támogatni.

Hangsúlyozza az elnök, hogy a korlátlan vagyongyűjtés nem lehet az intézet végcélja és hogy az intézőbizottság megfelelő biztonságot nyújtó nagyobb tartalék elérése után a végellátási összegnek felemelése s a járulékok leszállítása iránt fog előterjesztést tenni.

Megemlékezik ezután az elnök az újabban felszínre került korhatár kérdéséről, amelynek részletei azonban még nem kerültek nyilvánosságra s így azokkal érdemben nem is igen lehet foglalkozni. Az elnök a maga részéről a korhatár kérdését a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett sem időszerűnek, sem igazságosnak, sem pedig célszerűnek nem tartja. Különösen sérelmes volna az a felszínre került megoldási mód, hogy a korhatár intézményesítése következtében elbocsátandó közjegyzők nyugdíját az összes közjegyzők hagyatéki díjai bizonyos százalékának igénybevételével biztosítsák. Most, amikor a közjegyzői ügyforgalom javarészből a hagyatékok tárgyalására szorítkozik, ez a terv különösen sérelmes, s különösen a vidéki közjegyzőkre, ahol már valóban csak a hagyatékokból lát a közjegyző jövedelmet. A korhatárral szemben az egész közjegyzői karnak állást kell foglalnia s ha ennek ellenére is megvalósítattnék a korhatár, úgy az igazságosan csak megfelelő ellenértékek egyidejű nyújtása mellett történhetik.

A nyugdíjintézetnek 232 közjegyző, 59 helyettes és 8 jelölt tagja van. Az összes taglétszám tehát 299. Végellátásban részesül egész nyugdíjjal 39, félnyugdíjjal 14, segéllyel 13, özvegy, árva és közjegyző. A nyugdíjintézethez a múlt évben 547 beadvány érkezett s ezek mind elintézték nyertek. Az intézőbizottság 8 ülést tartott s az állandó ellenőrző bizottság az intézet pénzügyi és ügykezelését a nyugdíjszabályzat rendelkezéseinek megfelelően a múlt évben is többször megvizsgálta. Köszönetét tolmácsolta

az elnök az elnökhelyettesnek, az intéző bizottságnak és az állandó ellenőrzőbizottság tagjainak, fáradságos és áldozatkész tevékenységükért.

Megállapítja végül az elnöki jelentés, hogy a nyugdíjintézet újabban lefektetett alapja még jobban megszilárdult, az intézet részére az anyagi bizottságnak egy újabb korszaka nyílt meg s a magyar közjegyzői kar a nyugdíjintézet vonatkozásában teljes hittel, bizalommal és nyugodtsággal tekinthet a jövő elé.

Antalffy Zsiros Aladár dr. tett ezután az állandó ellenőrző bizottság nevében jelentést a közgyűlésnek arról, hogy a nyugdíjintézet pénzügyi és ügykezelését több ízben történt vizsgálat eredményeként minden tekintetben rendben találták s javasolják, hogy az intézőbizottság részére a közgyűlés a felmentvényt adja meg.

A közgyűlés a Kir. Közjegyzők Közlönye ez évi 2. számában közzétett 1939. évi zárószámadást, vagyon- és mérlegszámlát, az 1940. évi költségvetési előirányzatot egyhangúlag elfogadta s az intézőbizottságnak a felmentvényt megadta. Az elnök indítványára a közgyűlés 1940. évre az állandó ellenőrző bizottság tagjaivá ismét *Antalffy Zsiros Aladár dr.*, *Kovácsy Zoltán dr.* kir. közjegyzőket és *Östör András dr.* helyettest választotta meg.

Jelentette végül az elnök, hogy a közgyűléshez egy indítvány érkezett be, amelyet az intézőbizottság a közgyűlésen kívül megfelelően elintézt. Az elnök azzal a kívánsággal rekesztette be a közgyűlést, hogy a jövő, első tíz éves jubiláris közgyűlésen alkalma legyen a nyugdíjintézetnek az erdélyi kir. közjegyzőket is üdvözölni.

Az Országos Egylet közgyűlése.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyletének 1940. évi rendes közgyűlését *Hanny Tódor dr.* felsőházi tag, elnök gyengélkedése miatt *Kaprinay Endre dr.* alelnök vezetésével ugyancsak március 30. napján, tartotta meg. Az országos egylet közgyűlésén jórészt azok voltak jelen, akiket a nyugdíjintézeti közgyűlésről szóló tudósítás felsorol. Az alelnök megnyitó beszédében mindenekelőtt *Horthy Miklós* kormányzó országlásának 20-ik évfordulóját a következő közvetlen szavakkal méltatta: „Szeretném, ha ezeket az egyszerű szavakat ünnepi köntösbe öltöztethetném, hogy méltó alakban sorakozhassanak előtte s úgy álljanak sorfalat emlékezésünk diadalmenete előtt. *Horthy Miklós* országlásának elmúlt húsz éve ugyanis diadalmenetben vonult be a nemzet történelmébe. A reménytelenség dante-i mélységéből indult útnak a magyar kálvárián s ezen az úton jutott el a magyar feltámadásig. Országot építő és társadalmat teremtő érdemeinek méltatása a történetíró feladata. Mi csak azért az új hitért mondunk köszönetet, melyet ő öntött fáradt szívünkbe és azokért a nemzeti eszmékért, melyeket ő ültetett el fásult agyunkba. És ha ma mindannyian hódolattal fordulunk magas személye felé, mély hálával kell leborulnunk az isteni gondviselés előtt, az előtt a gondviselés előtt, amely megérni engedte, hogy eszméi, reményei és hite valóra váljanak. A magyarok Istene adta nekünk, a magyarok Istene tartsa meg és vezesse tovább a boldog feltámadásig!”

Felemlítette ezután *Kaprinay Endre dr.*, hogy a múlt év szeptember havára *Kassára* tervezett vándorgyűlést a sajnálatosan közbejött

külpolitikai események miatt megtartani nem lehetett. E tekintetben az elnökség felhatalmazást kért a közgyűléstől alkalmas időben a vándorgyűlés egybehívása iránt. Jelenti az elnöki megnyitó, hogy az egyesület mult. év folyamán 1.150 pengő segélyt osztott szét, majd a Kir. Közjegyzők Közlönye szerkesztésével s nivón tartásával kapcsolatos munkásságért köszönetét tolmácsolja Szemerjay-Petrán Tibor dr. szerkesztőnek.

Az elnöki megnyitó után az egyesület mult. évi működéséről szóló jelentést Antalfy Zsirus Aladár dr. főtitkár terjesztette elő. A bevezetőben felemlíti, hogy a jelentés ezidőszerint is a történelmi idők jegyében született. Köszönti mindenekelőtt a visszaesetolt Felvidék és Kárpátalja újonnan kinevezett közjegyzőit, majd megemlékezik arról, hogy az elmúlt év törvényalkotásai közül csupán az 1939. évi IV. t.-c.-nek vannak közjegyzői vonatkozásai. Megállapítja, hogy az elmúlt év folyamán napvilágra jutott rendeletek nagy tömege javarészből az elszakított területek visszakapcsolásával, az 1939. év őszén kitört háborúval, valamint az 1939:IV. t.-c. végrehajtásával kapcsolatos. Az utóbbi vonatkozásban megemlékezik a jelentés arról, hogy a 7720/1939. sz. rendelet 1. §-ának utolsó bekezdésével szemben, amely igazolásul csak eredeti okiratokat fogad el, az országos egyesület felterjesztéssel élt az igazságügyminiszterhez. További felterjesztéseket intézett az országos egyesület ugyancsak az igazságügyminiszterhez, továbbá a pénzügyminiszterhez több aktuális kérdésben. Ezekről felterjesztésekről az egyesület ez év január hó 9. napján tartott központi bizottsági üléséről szóló tudósítás keretében a Kir. Közjegyzők Közlönye részletesen megemlékezett.

Az igazságügyi kormányzat vezetésében a Tasnád Nagy András távozásával és Radocsay László igazságügyminiszterre történt kinevezésével beállott változást kommentálja ezután a jelentés, megállapítva, hogy mindkettő a közjegyzői intézménynek és a karnak jóakarató barátai.

A jelentés a továbbiakban kegyeletteljes szavakkal parentálja el az elmúlt év folyamán elhalálozott kir. közjegyzőket, majd részletesen felsorolja a mult. év folyamán történt közjegyzői kinevezéseket. Megemlíti ezzel kapcsolatosan a jelentés, hogy a kinevezéseknek aránytalanul nagy százaléka esik a karon kívül álló személyekre s ezzel szemben mindössze néhány helyettes nyert a mult. év folyamán közjegyzői kinevezést. Ezt a rendszert, amely az intézmény jogszolgáltatási fontosságával és érdekeivel, emellett pedig a helyettesek jogos igényeivel egyaránt ellentétben áll, a közjegyzői kar minden hivatalos szervezete egyértelműen és jogszerűen kifogásolja. Közli a jelentés végül azokat a legfelsőbb kitüntetéseket, amelyekben újabban a közjegyzői kar tagjai részesültek. A jelentés a következő szavakkal végződik: „Az elmúlt 20 év minden kudarc és csalódásai ellenére is megtanultunk remélni és hinni és így szilárdan hisszük, hogy a következő közgyűlésünkön újból ünnepre jövünk össze, amelyen már a történelmi Magyarország feltámadásáért mondhatunk hálát a Mindenhatónak“.

A számvizsgáló bizottság jelentését Szemerjay-Petrán Tibor dr. terjesztette elő, eszerint az egyesületnek készpénzvagyona 13.335.43 P., amely részben a Nemzeti Hitelintézet Részvénytársaságnál betétkönyvben, részben pedig a Postatakarékpénztárnál csekkszámán van elhelyezve. A számvizsgáló bizottság jelentése szerint az egyes tételket igazoltnak s a számadások vezetését pontosnak találták, miért is javasolták, hogy a pénztárosnak a felmentvényt a közgyűlés adja meg.

Rónay Tibor dr. egyesületi pénztáros ismertette ezután az egyesület 1939. évi zárószámadását, a vagyonmérleget és az 1940. évi költségelőirányzatot. A zárószámadás adatai a következők: *Bevétel:* 1. maradvány 1938. évről 12.625.61 P., 2. tagdíjakból bevétel 6.795.32 P., 3. kamatokból bevétel 403.11 P., összesen 19.824.14 P., *kiadások:* 1. Közlöny nyomtatása és szétküldése 4.673.21 P., 2. postai megterhelések és portóköltések 88.10 P., 3. nyomtatványok 151.80 P., 4. vegyes kiadások 425.60 P., segélyek 1.150 P., maradvány, mint egyenleg 13.335.43 P. Összesen 19.824.14 P.

A közgyűlés a titkári jelentést, a számvizsgálók jelentését, a zárószámadást, vagyonmérleget, a költségelőirányzatot egyhangúlag elfogadta és a pénztárosnak a felmentvényt megadta. Felszólaht ezután Pulay József dr. s mint a helyettesek országos egyesületének elnöke reflektált azokra a megjegyzésekre, amelyekkel a budapesti kamara közgyűlésén Mike Lajos dr. a korhatárral kapcsolatban a közjegyző helyettesi kart illette. Hangsúlyozta, hogy a helyettesek részéről a korhatár érdekében soha helyeslő nyilatkozat nem hangzott el, annál kevésbé történt részükről ily irányban kezdeményező lépés. A felszólalásra előbb Lázár Ferenc dr. utóbb pedig Mike Lajos dr. válaszoltak s ezekkel a nyilatkozatokkal tisztázást nyert az a tényállás, hogy a korhatár napirendre jutásában a helyettesi karnak semmiféle szerepe nem volt.

A közgyűlésre egy indítvány érkezett be, amely felett a közgyűlés az elnök indítványára napirendre tért. Ugyancsak az elnök indítványára a közgyűlés a központi bizottság új tagjává megválasztotta Szmrecsányi Pál dr. kassai kir. közjegyzőt, majd felhatalmazta a közgyűlés az országos egyesület vezetését, hogy mihelyt az idő arra alkalmas lesz, a Kassára tervezett vándorgyűlés megtartására a lépéseket tegye meg.

Közlemények.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Köszeghy* Antal dr. budapesti kir. közjegyzőhelyettes Szentlőrincre kir. közjegyzővé nevezte ki. Ha ez a kinevezés a multtal szemben, mint az új igazságügyminiszter első közjegyzői kinevezése, rendszer változást jelent, amire nézve az új igazságügyminiszternek a közjegyzői karral és intézménnyel szemben eddig tanúsított gestióiból alapos következtetés volna levonható, minden oka meg van a közjegyzői karnak arra, hogy az új rendszert és azt, aki azt inaugurálta, őszinte rokonszenvvel és bizalommal fogadja.

Halálozás. *Halik* Miksa dr. közzei kir. közjegyző hosszú éveken át tartott betegeskedés után Kőszegen április 23. napján elhalálozott. Elhunytát a szombathelyi kamara a Halik Miksa érdemes közjegyzői tevékenységét is nemes szavakkal méltató alábbi külön gyászjelentésben közli: „A szombathelyi királyi közjegyzői kamara és a területén működő összes kir. közjegyzők, mélységes fájdalommal tudatják, hogy Dr. *Halik* Miksa kir. közjegyző Kőszegen, 1940. évi április hó 23. napján meghalt. — A megboldogult négy és fél éven át orosz hadifogságban szerzett súlyos betegségéből kifolyólag megtörtén működött a közjegyzői pályán, amelyet mint kir. közjegyzőjelölt, később mint kir. közjegyzőhelyettes Pozsonyban kez-

dezt meg. Az elhunvt kamaránknak tizennégy éven át volt tagja, huzamosabb ideig pedig titkára., kiváló volt az ő működése gyakorlati téren, a kamara kebelében is érvényesítette kiváló tudását, jóságával megszerezte kartársainak szeretetét és nagybecsülését, társadalmilag őszinte megbecsülésben részesült. — Szombathely, 1940. évi április hó 24. — Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.“

A budapesti kamara választmányi ülése. A budapesti kir. közjegyzői kamara választmányja április hó 9. napján *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag, elnök vezetése alatt ülést tartott. Az ülésen a fegyelmi bíróságba rendes tagokként *Fekete László* dr. és *Hedry Aladár* dr., póttagokkul pedig *Barcs Ernő* dr. és *Joannovits Jenő* dr. kir. közjegyzőket választották meg. A választmány az árvízkárosultak részére a kamara adományaként 300 pengőt szavazott meg. Az ülésen egyébként folyó ügyeket tárgyaltak.

Közjegyzők lelkiyakorlata. A budapesti kir. közjegyzői kamara és a budapesti és pestvidéki ügyvédi kamarak katolikus tagjai április 25., 26. és 27.-én három napos lelkiyakorlatot tartottak. A lelkiyakorlatokat *Marczell Mihály* dr. egyetemi tanár, a központi papnövelde kormányzója vezette.

Pulay József dr. előadása. A Magyar Jogmivesek Társasága április hó 4. napján tagösszejövetelt tartott, amelyen *Pulay József* dr. kir. közjegyzőhelyettes, a helyettesek országos egyesületének elnöke „A magyar nép magánjogi gondolkodás módja középkori oklevelek tükrében“ című kiemelkedő jogászai értékű értekezését a hallgatóság nagy érdeklődése mellett olvasta fel. A kitünő előadáshoz méltó, komoly jogászai nívón álló hozzászólások hangzottak el *Kosinszky Imre* dr. járásbíró és *Degré Alajos* dr. egyetemi magántanár részéről. Az összejövetelen mint meghívott vendégek részt vettek a közjegyzői kar részéről *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag, *Krenner Zoltán* dr. és *Szemerjay-Petrán Tibor* dr. kir. közjegyzők. Az értékes előadás különben a Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete kiadásában rövidesen nyomtatásban is meg fog jelenni.

Zárt boríték őrizetbevétele a Rendtartás 160. §-a alapján. A közjegyzői ügyködéssel kapcsolatosan felmerülő és teljesen még nem tisztázott kérdések közé tartozik az is, hogy jogosult-e a közjegyző ismeretlen tartalmú zárt borítékot a Rendtartás 106. §-a alapján őrizetbe venni, vagy nem?

A bírói gyakorlatban ez a kérdés tudomásom szerint nem merült fel és elvi döntés hiányában a közjegyzők egyéni véleményük alapján sokféle, egymással gyakran ellentétes gyakorlatot folytatnak. Véleményem szerint zárt borítékban csak végrendeletet lehet őrizetbe venni. A Rendtartás 106. §-ának első bekezdése ugyanis megállapítja, hogy „A közjegyző jogosítva van okiratokat, adósleveleket, váltókat és zárt végrendeleteket hivatalos őrizet alá venni.“

Mi következik abból, hogy a törvény így szembeállítja az okiratokat, adósleveleket és váltókat a zárt végrendeletekkel, hogy a zárt jelzöt csak a végrendeletek mellett alkalmazza és ezáltal külön is kiemeli a közjegyzőnek a jogát a zárt végrendeletek őrizetbevitelére? Szerintem egészen világosan következik — a contrario — hogy a közjegyző zártan semmi mást nem vehet őrizetbe, csak végrendeletet.

A nehézségeket nem szünteti meg a letéti jegyzőkönyvnek ilyesféle fogalmazása sem, hogy: „...átadott nekem egy állítólag okiratot tartalmazó zárt borítékot“ vagy „...egy zárt borítékot azzal a kijelentéssel,

hogy az X által aláírt ilyen és ilyen tartalmú okiratot tartalmaz.“ Hiszen a 106. §. második bekezdése előírja, hogy a letétről felveendő jegyzőkönyvben „...a letett okirat megjelölése foglaltatik.“ Mit jelent az okirat „megjelölése“? Nyilván az okirat tartalmának rövid leírását, keltét, az aláíró felek nevét és azt a megállapítást, hogy az okirat el van látva a szükséges bélyegekkal, illetve, hogy az illeték kiszabása végett az illetékes pénzügyi hatóságnál bemutatott. Ha már most a közjegyző zárt borítékban vesz okiratot az őrizetbe, mindezekről az adatokról csak a letévő felek bemondása alapján tájékozódhatik. Elég ez? Aligha. A 172. §. második bekezdése szerint a közjegyző minden általa kezelt ügyletre nézve a bélyeg- és illetéktörvényben foglaltak megtartásáért elsősorban felelős.

És nem szabad elfeledkezni az 59. §-ról sem, amely világosan előírja, hogy „A közjegyzőnek ügyelnie kell arra, hogy az ügylet, melyben közreműködése felkérte, a törvénnyel ne ellenkezzék.“ Hogyan ügyeljen erre a közjegyző és hogyan ellenőrizze az illetéki szabályok megtartását, ha nem is tudja, mit tartalmaz a letétbe veendő okirat, illetve ha csak a megkereső ügyfelek kijelentéseire bizza magát? Eleget tett-e a közjegyző az 59., 106. és 172. §§-ban foglalt kötelességének, ha zárt borítékot vesz őrizetbe pusztán azzal a megjegyzéssel, hogy az állítólag okiratot tartalmaz?

A közjegyző közreműködését kérő sokféle, minden rendű és rangú ügyfél között lehetnek és vannak is szép számmal olyanok, akik morális szempontból legalább is kétes értékűek. Nem is szólva arról, hogy az illetéktörvények kijátszását, a kincstár megkárosítását a legtöbb ember nem tekinti a becsületes és korrekt magatartással összeférhetetlennek.

A közjegyző tehát nem bízhatja magát fenntartás nélkül a felekre. A jelenlegi rendkívüli viszonyok pedig még egy egészen különös veszedelmet is kitermeltek. A valutavisszaélésekre gondolok. Hogy ellenőrizze a közjegyző, nem tartalmaz-e a zárt boríték az állítólagos okirat helyett nagyértékű idegen bankjegyeket vagy más értéket, amelyet a beszolgáltatási kötelezettség alól való elvonás, esetleg a rendőri nyomozás elől való elrejtés végett tesznek le az állítólagos okirattá való deklarálás egyszerű cselével a közjegyzőhöz, aki így gyanútlanul válik az ilyen hazaárulás önkéntelen részesévé.

Már az a tény is indokolt gyanut ébreszthet, hogy a letenni szándékozó ügyfelek még a közjegyző, tehát hivatalos titoktartásra köteles hites személy előtt is titokban akarják tartani a letendő okirat tartalmát. Kézenfekvő itt a közbevetés, hogy zárt végrendelet őrizetbevétele esetében is tartalmazhat a „Végrendelet“ címzésű boríték akármi mást is, mint végrendeletet. Ez igaz. Zárt végrendeletet azonban a közjegyzőnek a törvény alapján letétbe *kell* vennie, ha eziránt megkeresik és a megkeresés teljesítését ilyesféle aggályok alapján nem tagadhatja meg. Ez a kényszer azonban csak a végrendeletekre vonatkozik és nem egyéb okiratokra, amelyeknek a zárt borítékban való őrizetbevitelét nem csak az ilyen aggályok és megfontolások, hanem szerény véleményem szerint a Rendtartás világos szabályai is kizárják. A közjegyzőnek tehát minden esetben ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a letétbe veendő okiratot megvizsgálhassa és azért azt neki nyíltan adják át.

Östör András dr.

A különélési tanusítványok díjának megállapítása. A pestvidéki kir. törvényszék P. VI. 8678/8/1939. számú végzésével, amelyben egy vissza-

vont házasságbontó per költségeinek megállapítása tárgyában intézkedik, a kir. közjegyző részéről a szegényjogon egyelőre ki nem fizetett külön-élési tanúsítványi díjak megállapítását azzal az indoklással mellőzte, hogy a közjegyző a díjak megállapítását nem kérte. Ez a határozat az általános gyakorlattal, amely szerint a felszámított közjegyzői tanúsítványi díjakat minden külön kérelem nélkül megállapítják, elfogadható indoklás nélkül áll ellentétben. A díjak felszámítása ugyanis egyértelmű azok megállapítására irányuló kéréssel, amint hogy külön kérelem előterjesztése a közjegyző részéről csak hosszas és nehézkes utánjárás után volna eszközölhető, aminek a nyilvánvaló körülmények között semmi értelme sem volna.

A közokirati kényszer elve Magyarország Magánjogi Törvénykönyvében. (Hozzászólás Hirkó Boldizsár dr. cikkéhez.) A Közlöny előző számában Hirkó Boldizsár dr. kartársunk kitűnő cikk keretében tette kritika tárgyává felsőbbiróságainknak azt az újabb gyakorlatát, amely a közokirati kényszer néven ismert jogi elvet, tételes törvény és parancsoló szükségesség ellenére a gyakorlatban egyszerűen hatályon kívül helyezte. A cikk e téves gyakorlatot logikai szempontból maradéktalanul bírálta el, ahhoz tehát ilyen irányban hozzátenni semmit sem lehet. Talán nem érdektelen azonban e helyen reámutatni arra: milyen álláspontot foglal el e kérdésben a magyar magánjog kodifikációs törekvéseinek alig tizenkét éves eredménye: az 1928-ban elkészült „Magyarország Magánjogi Törvénykönyve“. Ennek 123. §-ában a következő szabályok olvashatók:

„A házastársaknak és a jegyeseknek egymással létesített élők közti jogügyleteihez *közokirat szükséges*, kivéve a szokásos alkalmi ajándékozásokat... *Az a szabály, amely szerint a meg nem felelő alakban kötött szerződés teljesítéssel érvényessé válik, a házastársak és a jegyesek között létrejött szerződésekre nem terjed ki.*“

A MT. ellen, a magyar jog hagyományainak megőrzése és korszerű alkalmazása szempontjából talán lehet helyenkint indokolt kifogásokat emelni. Nem lehet azonban tagadni azt, — amit egyébként alkotóinak, az ország legkiválóbb jogászai tehetségeinek személye is biztosít, — hogy a MT. becsülettel, a legnagyobb tudással és ügyszeretettel igyekezett kódexben egyesíteni az élő jogot s új jogszabálynak csak akkor adott helyet, ha ezt a lelkiismeret érzékeny mérlegelése után feltétlenül szükségesnek tartotta. És ime: az *így* készült MT. nem ítélte feleslegesnek azt, hogy éppen a házastársak és jegyesek jogügyleteinél kifejezetten *kizárjon* minden magyarozatot s így annak lehetőségét is, hogy a teljesítésnek a törvényszerű alaki kellékek hiányát egyébként pótló hatálya (961. §.) e tekintetben is alkalmaztassék. Annak bizonyossága ez, hogy a MT. készítőinek figyelmét nem kerülték el a bírói gyakorlatnak azok az ingadozásai, amelyek a közokirati kényszer értelmezése terén itt-ott már régen észlelhetők voltak; és hogy éppen ennek kívánták útját vágni a fenti, az előző tervezetekben elő nem forduló, tehát egészen *ujonnan alkotott jogszabály* beiktatásával. A MT. a legjobb úton van afelé, hogy a Tripartitum sorsára jusson; talán soha nem lesz belőle törvény, de élni fog a bírói gyakorlatban, amely mindig nagyobb és nagyobb részét vonja be a maga ítélkezéseinek körébe. Nem egészen jogtalan és céltalan tehát a közjegyzői közvéleménynek az a kérelme és óhajta: maradjon meg felsőbbiróságaink gyakorlata a közokirati kényszer értelmezését illetően a jövőben azon az úton, amelyet nem csak tételes törvény, de, — uti figura docet, — a MT. is kijelölt.

Pulay József dr.

Itt említjük még meg, hogy az egyik, az 1507/1939. számú ítéletet a Magyar Jogi Szemle Magánjog Tára című mellékletében 144/1939. sorszám alatt közölvén, indokoltak találták a szöveg előtt megjegyezni, hogy ez a határozat „*további s nem aggálytalan áttörése a közjegyzői okirati formára vonatkozó jogszabályoknak.*“

A házassági szerződések illetéke. A kir. közigazgatási bíróság nagyjelentőségű, a közjegyzői működést bár újabban éppen illetéki okokból mind kevésbé érdeklő s az eddigi illetékjogi gyakorlattól részben eltérő 335. számú jogegységi megállapodást létesített, amely a többek között megállapítja, hogy az illetékdíjjegyzék 43. tétele alá, a második bekezdés, második mondataként felvett az a szövegrész, amely szerint „a fokozatos illeték megszállásánál nem vehetők számításba a kiházasítási azon tárgyak, melyek közös használatra nem alkalmasak“, nem törvényes jogszabály s ennek folytán a *házassági szerződésnek az után a tartalma után, amely meghatározza, hogy a házastársak az ő különvagyonukat tevő, nem gyümölcsöző ingó vagyontárgyaikat a házasságba használatra beviszik, nem lehet a díjtétel első bekezdésében ingó dolog használatára átruházása esetére megállapított illetéket követelni.*

A megállapodás egyébként a házassági szerződések egyes szokásos rendelkezései tekintetében az alábbi illetékjogi álláspontját szegezi le:

A házassági szerződéseknek az a tartalma, amellyel gyümölcsöző *ingó dolognak, vagy ingóként minősülő jognak a használatát ruházzák át a házastársakra*, vagy azok valamelyikére (rendszerint a férj javára adott hozomány) a használatértékének alapulvételével, a díjtételben megállapított II. fokozat helyébe a 68200—1927. sz. P. M. rendelet 9. §-ában meghatározott 1.5%-os illeték és a 2030—1932. M. E. számú rendelet 15. §-a szerint járó 20%-os rendkívüli pótlék alá esik. Az ingók (jogok) használatértékének értékét — ha a szerződésbe nem lenne adva, vagy az nem volna megfelelő — az 1920:évi XXXIV. t.-c. 33. és 34. §-ának, mint kiegészítő jogszabálynak az alkalmazásával kell meghatározni.

Ha a szerződés tartalma szerint, a használat tárgyát tevő ingóknak (jogoknak) a tulajdonát visszteher nélkül, a másik házastárs szerezte meg, avagy általában, ha a házastársak vagy azok valamelyike visszteher nélkül ingókat (jogokat) szerez meg tulajdonul, a szerzés után az 1920: XXXIV. t.-c.-ben szabályozott *ajándékozási illeték* jár, arra való tekintet nélkül, hogy a szerződést az ajándékozó fél is aláírta-e vagy sem (89. §. 2. bek.).

A házassági szerződéseknek az a tartalma, amelyben a felek meghatározzák, hogy melyikük milyen vagyontárgyakat visz be a házasságba használatra, közös háztartás berendezése céljából, mint a házasság intézményéből folyó visszteher nélküli s amugy is meg nem becsülhető értékű szolgáltatás az ill. szab. 62. §-a értelmében nem esik külön illeték alá

s ehhez kapcsolódóan, avagy önállóan *annak, elismerése, hogy a felek a szóbanlevő vagyontárgyak tekintetében fenntartják külön-külön vagyonalanyiságukat, mint bizonyítvány*, az ill. szab. 19. §-a, illetve az 5100—1931. M. E. sz. rendelet 14. §-ának 6. bekezdése értelmében 2 P. állandó összegű illeték alá esik.

A Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete ezúton értesíti tagjait, hogy folyó évi május hónaptól kezdve szokásos

havi összejövetelét minden hó második és negyedik keddjén délután 6—8 óra között a Várkert-kioszkban (Kikaker-kioszk, I., Ybl Miklós-tér 9.) tartja meg.

Illetéktelen beavatkozások közjegyzői hatáskörbe. A községi jegyzők részéről már egészen általános gyakorlattá vált, hogy — némely jogszabály őket elég könnyelműen aláírások hitelesítésére bizonyos kivételes esetekben feljogosítván — most már minden korlátozás nélkül hitelesítik az aláírásokat, sőt egyáltalában nem idegenkednek a másolatok szabálytalan hitelesítésétől sem. Ujabban a dömsödi jegyző vezette rá a Wiesel Ignácné és társai által Dömsödön 1939. május hó 25. napján kiállított nyilatkozatra a következő záradékot: „Bizonyítjuk, hogy a fenti nyilatkozatot a nyilatkozattevők a községi előljáróság előtt sajátkezűleg irták alá“. Keltezés, jegyző, bíró aláírása és a község pecsétje. A gyömrői jegyző egy eltartási nyilatkozatot látott el a következő „hitelesítési“ záradékkal: „Hogy ezen nyilatkozatot az általunk személyesen ismert Horváth Kálmán gyömrői lakos, valamint Matits János és Molnár János gyömrői lakosok, mint tanúk előttünk sajátkezűleg irták alá, hivatalosan igazoljuk“. Kelet, főjegyző, bíró aláírása, pecsét. Tudjuk, hogy ezek a jegyzői túlkapások nem szokatlan dolgok. Most azonban már a belügyminisztérium fordító osztálya is megirigyelte az idegen hatásköri területre való beavatkozás dicsőségét. A Budapesten a IV., Múzeum-körút 29. szám alatt működő fordító osztály 15792/1940. B. M. F. szám alatt hitelesen lefordított egy tót nyelvű anyakönyvi kivonatot, ami természetesen rendben van, ugyanakkor azonban a fordításról két másolatot is készített s arra a következő záradékot vezették rá: „A másolat hitelül. Kelet, aláírás, irodavezető h. és pecsét“. Ez már természetesen nincsen rendben, mert a fordító osztály csak fordíthat, de másolatokat még saját fordításáról sem hitelesíthet. Mindezeket a felügyeleti hatóságok útján a szükséges megtorló intézkedések megtétele végett bejelentettük a budapesti kir. közjegyzői kamarának.

A Kir. Közjegyzői Díjszabás dr. Kepes-féle V-ik kiadása megjelent. Az a tény, hogy a kézikönyv immár ötödik kiadásban jelenik meg, igazolja használatosságát, közkedveltségét. A jelen kiadás is a szerző lelkiismeretes, rendkívül körültekintő, alapos munkájára, gyakorlati érzékére mutat. Egyes vitás kérdéseknél kifejti saját álláspontját, melynél sohasem téveszti szem elől a közjegyzői intézmény elvi szempontjait. A könyv könnyen áttekinthető, beosztása igen célszerű. Nyomdai kivitele mintaszerű. A könnyebb kezelhetés végett két füzetből áll. Az első füzet a legújabb jogszabályokat is felölelő díjszabási rész 100 oldalon. A második füzet az igen részletes és különösen a közjegyzői gyakorlatot érintő igen célszerű betűsoros illetékjogi útmutató 128 oldalon. A könyv Csitáry Jenő nyomdavállalatánál Székesfehérvárott rendelhető meg, aki a megrendelő lapokat a kir. közjegyzőknek és kir. közjegyzőhelyetteseknek egy-két napon belül megküldi. A május hó folyamán eszközlendő megrendelés esetén a könyv kedvezményes áron kapható. A mű magasabb árát indokolja, hogy kevés példányszámban nyomtatott, terjedelme kétszeres az előző kiadásnak, s hogy a munkabérek és anyagárak lényegesen emelkedtek.

Kihirdetett törvények:

Az 1940. évi III. t.-c. a filmügyekre vonatkozó kérdések szabályozása tárgyában Budapesten 1938. évi január hó 28. napján kelt magyar-német egyezmény becikkelyezéséről.

Rendeletek:

1550/1940. B. M. sz. A Kormányzó Úr Ófőméltósága részéről a rendőri büntetőbíróóságok hatáskörébe tartozó kihágások ügyében az 1940. évi február hó 28. napján kiadott legfelsőbb kegyelmi elhatározás végrehajtása.

1800/1940. M. E. sz. A visszacsatolt területeken a védettség kérelmezésére megállapított határidő újabb meghosszabbítása és a cseh-szlovák jogszabályok alapján indított mezőgazdasági egyezségi eljárások megszüntetése.

11826/1940. H. M. sz. A „tűzharcos“ elnevezés használatának szabályozása.

68654/1940. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és a forgalmi adók megállapítása szempontjából pengőértékre való átszámítása.

2320/1940. M. E. sz. A lakások bérletének felmondására vonatkozó korlátozó rendelkezésekről.

Szerkesztői üzenetek.

N. F. Kereseti adó megállapításánál a K. H. Ö., illetve a 300/1927. számú hivatalos összeállítás, továbbá a jövedelem és vagyonadó megállapításánál a J. V. K. Ö., illetve az 500/1927. sz. hivatalos összeállítás oly kifejezett rendelkezést, mely szerint az adóalap megállapításánál a kir. közjegyző részéről fizetett havi nyugdíjjárulékok mint tehertertelek levonhatók volnának, nem tartalmazzak. (A kamarai járulékokra a J. V. K. Ö. 12. §. 4. pontja s az alkalmazottak után fizetett járulékokra vonatkozólag a 6. pont kifejezetten rendeli a tehertertelként való lerovást.) Megfelelő kifejezett jogszabály hiányában a pénzügyi hatóságok gyakorlata ebben a kérdésben nem volt egységes. Némely esetben elfogadták a nyugdíjjárulékot tehertertelként, más esetben pedig nem. A kérdés különben már a közigazgatási bíróság döntése alá is került, amely sajnos azonban nem kedvező. Így az 1543/1934. és 11538/1935. P. számú ítéletekben egyértelműen arra az álláspontra helyezkedett a közigazgatási bíróság, hogy mind a kereseti adó, mind pedig a jövedelem és vagyonadó alapjának megállapításánál a csak azok a nyugdíjjárulékok vonhatók le, amelyeket a kir. közjegyző az alkalmazottjai után fizet. A közjegyző részéről a saját személye után fizetett nyugdíjjárulék ellenben a közigazgatási bíróság álláspontja szerint személyi teher, amely nem a közjegyzői irodát, hanem személyét terheli s így az adóalap megállapításánál figyelembe nem vehető.

S. J. A beküldött végrendelet záradéka a következő: „Miről ezer okiratot telvettem, ügyfelek előtt egész terjedelmében felolvastam és megmagyaráztam s ügyfelek határozott kívánságára, hogy ezen végrendeletet az ügyleti tanúk előtt fel ne olvassam, teljesítvén, mire ők a tanúk előtt kijelentették, hogy ezen okirat az ő közös és kölcsönös végrendeletüket tartalmazza, azt előttem, a tanúkkal együtt sajátkezűleg aláírták“. Ezek után minden kétség eloszlatása végett a közjegyző „egyben külön is tanúsítja, hogy ezen okirat felvételénél az 1875. évi XXXV. t.-c. 82. §-ában előirt jogszabályokat *mindenben betartotta*“. Sajnos nem vagyunk egy véleményen a tanusító közjegyzővel. Éppen a hivatkozott törvényhely b) pontjának rendelkezései, amelyekkel kapcsolatos a 80. számú teljesülési dönt-

vény, nem tartattak be. Ezek szerint ugyanis a tanuknak a végrendelet felolvasásánál multhatatlanul jelen kell lenniök. Ezt az ügyfelek még anyyira határozott kivánságára sem lehet mellőzni. Ha pedig, amint a beküldött végrendeletnél történt, a mellőzés tagadhatatlanul némi könnyelmű felületeséggel bekövetkezett, ennek már komolyabb következménye nem lesz, csupán az, hogy ha a kérdés a perbírótság elé kerül, az a végrendeletet különleges jelentőségű alaki kellék hiánya okából egészben érvénytelennek mondja ki.

Cs. D. A közölt kérdésben a 6800/1935. I. M. rendelet határozottan rendelkezik. Az 1. §. utolsó előtti bekezdése szerint ugyanis az életbiztosítási összeget a tárgyalási díjátalány számításának alapjául akkor lehet figyelembe venni, ha az a hagyatékban talált bemutatóra szóló kötvényen alapszik, vagy ha a kötvényt a kedvezményezett közelebbi megjelölése nélkül a biztosított örökösei javára állították ki. Ha tehát a kötvényen kedvezményezettként akár az özvegy, akár megnevezett örökös, akár más névszerint megnevezett személy van megjelölve, az életbiztosítási összeg a díjátalány megállapításánál figyelembe nem vehető.

P. I. Afelett lehet vitatkozni, hogy helyes-e vagy sem, de valójában érvényben levő jogszabály az 1874. évi XXXV. t.-c. 58. §-a, mely szerint „a közjegyző csak közokiratot vehet fel, magánokiratot ellenben éppen nem, habár e végett a felek kölcsönös megegyezésével kerestetnék is meg.“ A szóban forgó végrendelet valamelyes mixtum compositumot akar létesíteni a közokirat és a magánokirat között, annak itt következő bevezetésével: „Megjelent előttem Z. Y.-i kir. közjegyző előtt N. N. és felesége — lakosok, kiket személyesen is ismerek és megkértek, hogy részükre közös végrendeletet készítsék. Ezek után alólirott X. Y. ép ésszel, minden befolyástól mentesen halálom esetére akként rendelkezem“..... továbbá a következő első számú záradékkal „kijelentjük, hogy ezen végrendeletünket élőszóval mondtuk el, azt X. Y. (a közjegyző) írásba foglalta és ezen intézkedésünket az állandóan és együttesen jelenvolt négy tanú előtt tettük meg s miután az írásbeli végrendeletet előttünk szóról szóra felolvasták, annak tartalmát megmagyarázták, mi azt mint akaratunkkal egyezőt elfogadtuk s annak kijelentése mellett, hogy ez a mi közös végrendeletünk, sajátkezüleg aláírtuk“. Az első számú záradék után egyébként még újabb végintézkedések következnek, majd a kelet és a végrendelező felek aláírása. Az aláírást követi a második számú záradék, mely szerint „alólirott mint az ünnepélyes alkalomra felkért ügyleti tanuk, ezennel kijelentjük, hogy az általunk személyesen ismert N. N. és felesége a fenti végintézkedésüket a mi állandó együttes jelenlétünkben élőszóval mondták el s miután azt X. Y. (a közjegyző) írásba foglalta, előttünk felolvasta stb.“ A tanúk, tehát csupán a tanúk aláírása előtt van még egy megállapítás, hogy t. i. az első sorban látható *szöveg téves fogalmazás*. Az okirat befejező része: a négy tanú, ezek között a közjegyző aláírása. Az okirat a közjegyző székhelyén készült s az ügyletnél ő mint egyik ügyleti tanú szerepelt. Nem tudjuk tehát az okát adni annak, miért kellett közokirat helyett a végrendeletet az érvényességét különben nem érintő jogszabály ellenesen magánokiratba foglalni s ezzel a feleket akaratlanul is megtéveszteni a tekintetben, hogy az a végrendelet, amelyet közjegyző készített, közokirat volna. Ha nagynehezen megkonstruálható is az okirattól egy érvényes végrendelet, azt még magánokirat szerkesztési iskola-példának sem ajánlhatjuk.